

1 TIMOTEO

É Kálara Ósúá Timoteo

Pablo aa bérán

1 ¹ Pablo ápostol Yesus, amvála ané é Nzamá nkoro wea á ngá mánan, ya Ntí Yesus óyan wea, ² ébe Timoteo, ñá mwán ye á mbwínánn: Mvɔmm, ya nyénánn engóngóó, ya é mvwaá Tará Nzamá ya Kristo Yesus Ntí wea bí tɔbɔgé ya wa.

Bembéa meyágalé

³ Me ngá dzaa wa éyɔɔ me ngá ke á Masedonia, ná ó lígi Éfeso, á mfá ye ná ó mánan bot benziɔ ná bé táa vé amvála áyágalé afé, ⁴ bé táa ki béá mengann, ya mébárán mé bot mé ne kaa kígi, ébí byá nzu ya bisó bí ne kaa eban, bí lígi sɔ ya mbamba ntélán mam Nzamá, éwí ó ne ákála mbwínánn.

⁵ Ve édí ayágalé dá sɔɔ, é ne édziɔɔ dá sɔ á nlém ó ne mfúbánn ya mbamba osímánn, ya fe mbwínánn ó ne kaa meduk.

⁶ Ébe mam méte, bot benziɔ bé mana yaá dzími nzenn, bé nga ke bá bee benzeze mikóbo; ⁷ béé kómo ábo beyágale métsiɔɔ, ébó kaa yemyém édí bá kóbo, ngé é mam bá bán ya nguu.

⁸ Ve bía bía yem ná nkɔó métsiɔɔ ó ne mvéáñ ngé mot aa belan ya wɔ amvála é ne ntélán; ⁹ béé yem ná, nkɔó métsiɔɔ wéé sés ntélán ákála tételé mot, ve fáve ákála betsam metsiɔɔ, ébá bé ne miló abé, be kaa ngaɔɔ, bebo misémm, be kaa áko Nzamá wɔɔɔ, beniɔ tugá, beywíñ beéséá, beywíñ beñiá, beywíñ bot, ¹⁰ bebo nsémm eveák, befám bá yénán bábe ébá bevóó amvála ané biningá, bebo okira ya bot, minéneá, bekan sɔɔ minéa été, ya éñí áse mfé á ne bebélá áyágalé á ngamm áyát, ¹¹ amvála é mbamba fwéñ ye á dúmá ye Nzamá ye ábwará á ne, éñí bé téle yaá ma.

Pablo aa lugu Kristo

¹² Ma vé Kristo Yesus Ntí wea akíba éñe a vé yaá ma nguu. Amú ná éñe aá ñɔɔ ma ná me ne nzósoó mot, a téle ma ané mbo biséññ Nzamá;

¹³afáŋbo ná ma tará bo mot abyann, ya ndzéŋŋ bot ásí, ya mvé bot ekán; ve aá yén ma engóngóó akála ná me ngá bo do á ndzímán été, ya kaa ábwíni. ¹⁴Ve é mvomm Ntí wea, daá bíra fwíge ya mbwínánn, ya fe édziŋŋ é ne ébe Kristo Yesus.

¹⁵Éfíá dí é ne tételé, bá yian fe do yébe áse, ná: Kristo Yesus aá só é sí ní ná aa nzu koro bebo misémm, éde ébá béte ma me ne éní ósúa. ¹⁶Ve ya dzam te, édo maá koan ya do nyénánn engóngóó, á mfá ye ná ma Kristo Yesus á tára lére édzíp deñ ése, amvála ané ndem ye ébá bé nkún ní bwíni ébe éniŋ é ne mbéámbéá. ¹⁷Édo ná, ébe é Kéza a tóó kómm áse, kaa ábweñ, kaa ki áyéne, éñe etámm a ne Nzamá, á tóbogé ya ngaŋŋ ya dúmá, átára mbéámbéá ye akekwiñ mbéámbéá. Amén.

¹⁸Á mwán, wá Timoteo, é dzam dí édo ma mánan wa, ébe ámvála nkúlánn medzó ó ngá tára kwíñ ébe wa, ébe éwo, ó bo mbamba mélúmán mé mwann bénzima; ¹⁹weé baale mbwínánn ya mbamba osímánn, ébe éma méte bot benziŋ bé tep yaá mo, bé mana yaá fe kúbán á mbwínánn été. ²⁰Ébá béte ébo bé ne Emeneo bá Alejandro, ébo me ngá kee Sátan, á mfá ye ná bé ñoŋ melépgá méye ná bé táa bera ákóbo ya abyann.

Áyaglan

2 ¹Édo ná, ósúsúa, ma lép ná bé bo ndzaá mam, ya meyaglán, ya ásli mam ákála bot befé, ya ávé akíba á mfá bot bése; ²ébe é mvéáñ bekéza, ya fe é bot bése bé ne bítoó bídwéé, á mfá ye ná bí niŋ sí edzagá ya milém mí bóo bíá ósí, ya nkaŋaŋŋ Nzamá óse, ya ésémm ése. ³Édí te é ne mvéáñ ósú Nzamá Nkoro wea, aa yébe fe do; ⁴éñe aa kómo ná bot bése bé tobo nkoránn, bé nzu fe átúga áyem bebélá.

⁵Amú ná Nzamá a ne mbóó,
mvaŋ ní a ne fe mbóó énzénzaŋ Nzamá ya bot,
Kristo Yesus, mot binam.

⁶Éñe a ngá vé é ñúu deñ émyen
ané ntáŋ ákoroga ákála bot bése,
é ngañiá bé vé yaá ébe
métám mé ngá yian.

⁷Ya ngañiá te éní bé téle yaá ma nkat fwéñ, ya apostol (ma kóbo bebélá ébe Kristo, máá bo mineá), ya nyágale meyoŋ mefé, á mbwínánn ya á bebélá été.

⁸Édo ná ma kómo ná befám bé yaglan mevóm mése, béé bére mífufúp mí mó ó yóp, kaa meyéá ngé ki mikéá.

⁹Á mfá mbóó, biningá bá bé tóbogé mbwátán á ngaŋŋ été, ya tételé osímánn, ya kén; se ya nkomann miló wá loran, ngé ki ya koŋ, ngé ki ya mekwá mé perla, ngé ki bítóp byá bíra bo táŋ ndén; ¹⁰ve fáve ya

bembamba míboann, ámvála dá yian ya é biningá bá dzó ná bá kan Nzamá.

¹¹ Miningá á boóge eé yága a tɔ́ evónóó, ya nsilann ñúu ósí. ¹² Ve mää lík ná miningá ávé ayágalé, ngé ki ná a belé edzwée ébe fám, fáve ná aa yian tɔ́bo evóó. ¹³ Akála ná Adán éñe bá tára vele, ó mvús véa, Eva. ¹⁴ Se Adán éñe ki bá duk, ve miningá éñe bá mana duk, a kpéñ á nsémm été. ¹⁵ Éde aa ye tɔ́bo nkoránn eé byéñ bwán, ngé aa tɔ́bo á mbwínánn été, ya édziŋ été, ya étɔ́ eki été, a tɔ́ fe ya kén.

É mam bá dága ébe ntébosú

3 ¹ Tételé efiá éñe ñí ná: Ngé mot enziŋ aa dzéŋ ná á bo ntébosú, aa kómo fá mbamba eséññ. ² Ve é ne ná, ntébosú aa yian tɔ́bo kaa bidzo, nnóm ye ngéá mbɔ́ɔ, a tɔ́ ya kén, ya nkée, ya tételé osímánn, áyem áñɔŋ beyéŋ, a tɔ́ nkɔ́kgán á mfá ávé ayágalé, ³ se ewúwúa ntuk á meywa, ngé ki nyítán bibo; ve fáve ná ñeñép mot, se ntára mitéé, se ki ndziŋ moann.

⁴ Ayemŋe ádzwée é ndá bot dzeñ mvéáñ, eé belé é bwán beñ édzwée deñ ásí ya ésémm ése. ⁵ Éde, ngé mot áá yem ádzwée é ndá bot dzeñ, éñe aa ye baale ekóánn bébwíni Nzamá á yá? ⁶ Se ki é mot a ndem bwíni, á nza bo ná, niané a tɔ́bo yaá ndzálánn ya engúŋ, ñí a kpéñ fe ámvála meku débble a ngá ñɔŋ. ⁷ Dá dá yian fe ná á belé mbamba ngañiá ébe é bot bé sés bebwíni, á mfá ye ná á nza nú kpógo, a kpéñ fe olám débble.

É mam bá dága ébe bebo biséññ

⁸ Á mfá mbɔ́ɔ, bebo biséññ bé boóge bot bé ngaŋŋ, se menu mé beáñ, se biwúwúa ntuk á vino, se ki éñí aa ñɔŋ ábúánn dá sɔ́ á mbémbéa menzenn; ⁹ eé baale fe, ya osímánn mfúbánn, edí dá nzaman kén mot édo é ne mbwínánn. ¹⁰ Ya fe ná, ébá béte bá bá yian fe tára áyén mikat, véa bé ntɔ́ bo eséññ bebo biséññ, bé tɔ́ kaa meku. ¹¹ Á mfá mbɔ́ɔ, biningá bá bé boóge fe ya ngaŋŋ, kaa áswa bot, bé tɔ́ ya kén, bé tɔ́ tɔ́bo ya bó mebúnn ébe mam mése. ¹² Bebo biséññ bé boóge nnóm a ne ya ngéá mbɔ́ɔ, bé túga fe yem ádzwée bwán ya mendá meba bébyen.

¹³ Amú ná ébá bé bo yaá mvéáñ eséññ bebo biséññ deba, bá wún etɔ́ ngaŋŋ á mfá bébyen ye ábira tɔ́bo ya bó mebúnn á mbwínánn ó ne ébe Kristo Yesus.

Mbwínánn o ne bébélá akon

¹⁴ Ma tsili wa é mam má, meé yana fe ná ma dzíga ánzú ébe wa. ¹⁵ Ve ngé ma bem, yemŋe nzá amvála mot aa yian wulu é ndá Nzamá été, édo é ne ekóánn bébwíni é Nzamá a ne ntétéá, ákon ya áyágabé bébélá.

¹⁶ Edí é ne kaa bisó, é mora dzam aa nzaman kén mot ye á nkaŋann Nzamá, ná,

aá yéne á ñúu mot binam été,
 baá lán ñí nzósoó á nsísim été,
 baá angel baá yén ñí,
 baá kat é fwéñ deñ méyɔŋ mefé été,
 baá bwíni ñí éniŋ dzí,
 baá ñɔŋ fe ñí á yóp á dúmá été.

Minéneá meyágalé

4 ¹Ve Nsísim aa kóbo sáŋsáŋ ná: Mélú má ye sùgan bot benziŋ bá ye tep mbwínánn, bé ŋga ke bá bee misísim méduk ya méyágalé bembéa misísim, ²ya méduk minéneá mí bot mí mbelé ósímánn aleét ané ekyeñ; ³bée kili mélúk, ya fe bídzí Nzamá a ngá vele, ébí ya mvéán akíba bebwíni bá dzí byɔ, ya ébá bé túga yaá yem bébélá. ⁴Amú ná é dzóm ése Nzamá a ngá vele é ne mvéáñ, báa yian ki tep dzóm enziŋ ye bá dzí bée vé akíba; ⁵akála ná dá tɔbo eki ya éfiá Nzamá ya meyáglán.

Pablo aa vé Timoteo meyágalé

⁶Niané wa lére bɔbédzaŋ é mam má, wa ye bɔ é mbamba mvwála bíséñ Ñtí Yesus, o tɔɔ ndzálánn ya melépgá méye á mbwínánn, ya fe é mbamba ayágalé o túga yaá ábee. ⁷Ve tépge nzeze mengann, ya é má miyomm mí biningá. Wa yémŋe fe lwíñ wámyen ébe nkaŋann Nzamá ⁸Amú ná álwiñ ñúu é ne ya oyomm abúánn, ve nkaŋann Nzamá wa ó ne ya abúánn ébe dzam áse, akála ná ó ne ya ngaá ébe éniŋ dzí ya édí é nkún nzu. ⁹Tétele éfiá éne ñí, dá dá ñep fe ná bé yébe ñí. ¹⁰Akála ná dzam te édo bíá bíra sèñ ya do bíí yém nguu, amú ná mébúnn mea mé ne ébe é Nzamá á ne ntétéá, éne á ne Nkoro bot bése, ádaŋdaŋ ébá bé ne bebwíni.

¹¹É mam má, émo wa mánan ya ávé ayágalé. ¹²Mot enziŋ ñí a táa ki wa byana akála ná ó ngén ndómán, fáve ná wámyen tébegé ané efonann énzénzaŋ bebwíni, á nkóbo, á fúlú, édziŋŋ, á mbwínánn, ya nlém mfúbánn.

¹³É tám mää bé sian, nzomɔŋé nláŋán mítsili, ya ávé melépgá, ya ávé ayágalé. ¹⁴O táa tɔbo ngeé ya é mvɔmm e ne ébe wa, éñí e ngá kalan ébe nkúlánn medzó ya mbélánn é mó mikúkú má. ¹⁵Weé túga fas é mam má, émo tɔbɔgé fe mbán été, á mfá ye ná bot bése bé yén amvála ané éséñ dá ke ósú ébe wa.

¹⁶Tɔbɔgé ya wámyen ya nkée ya fe meyágalé; tɔbɔgé mbán ébe é mam má, akála ná weé dzálá mɔ, wa ye koro átara ya wámyen ya fe é bot bá béa wa.

Awókán ékóánn bebwíni été

5 ¹O táa vé ñá mot mbámm ya ngét, fáve ná vá ñí melépgá ané éséá; bendómán, bá ané bɔbéñɔŋ, ²beñá biningá bá ané beñiá; bengwan bá ané bekéa ya mfúbánn nlém óse.

³Vá mikús mi biningá ngaŋŋ, émí mí ne beñá mfaŋ mikús; ⁴ve ngé nkús miningá enziŋ ó belé bwán ngé ki bendeñ, bébyen bé táragé dzálá esémm ébe é mvoŋ bot dzeba ya ábúlu beéséá mbeŋ, akála ná édí te, Nzamá aa yén do mvéáñ.

⁵Ve éñí á ne ñá mfaŋ nkús, a lígi yaá fe a tɔɔ etámm, eé tɔɔ fe Nzamá mébúnn, a tɔɔ fe mbán ná aa síli Nzamá ya ábo meyaglán alú ya omos.

⁶Ve éñí ñí aa kee émyen á mfá éndendea eniŋ, a ntɔɔ nwúán éniŋ dzí.

⁷É mam má, émo, vá ayágale á mfá ye ná bé tɔɔ kaa bidzo, ⁸Ve ngé mot enziŋ aa bo kaa áyem ábaale bívúvúmán byeñ, ádaŋdaŋ bot béye é ndá bot dzeñ, mot te a tep yaá mbwínánn, a ne fe mbéa mot álot éñí a sés mbwíni.

⁹É miningá bá nii á kálara mikús été, a ne éñí á lot yaá mibú mewóm mé saman, a mbé fe a belé nnóm mbɔɔ; ¹⁰a belé ngañiá ye bembamba míboann; ngé aá yala bwán, ngé á ngá yem ñoŋ bot, ngé aá sop mítɔɔpán mí bot mebo, ngé aá vwála é bot bá yén midzuúk, ngé aá dzéŋ fe ná ábo é dzam áse é ne mvéáñ.

¹¹Ve o táa yebe mikús mí biningá mí ngén bengwan, amú ná éyoŋ bivéé bíye á nlém weba byá kána bó ya Kristo, bá kómo ke mélúk; ¹²néa éñe bébyen bá ñoŋ meku, akála ná bá tsam é ngaá bé ngá tára kyaa. ¹³Ya fe ná, bé nga tára niŋ ané bivovoba, béé ke bá ñíi mendá ya mendá, ve se fáve eniŋ bivovoba, ya fe ná eniŋ miswa ya áduman, béé kɔɔ é mam máá yian.

¹⁴Ya dzam te édo, ma lére ná ébá bé ngén bengwan bé biningá, bé kéŋ mélúk, bé byeñ bwán, bé nga baale méndá meba; néa éñe bá ye bo kaa ávé nsíŋ afóo enziŋ á mfá mbéa nkɔɔ. ¹⁵Amú ná mikús mí biningá minziŋ mí dzími yaá nzenn, mí nga bee yaá fe Sátan.

¹⁶Ngé mbwíni miningá enziŋ a belé mikús mí biningá, á vwálagé myo, ya fe ná ekóánn bébwíni é táa ñoŋ mbaga te, á mfá ye ná, é vwála ébá bé ne beñá mfaŋ mikús.

¹⁷Betébosú bá dzwée mvéáñ, bé belégé bó ané ébá bá bíra yian ya ngaŋŋ, ádaŋdaŋ ébá bá bíra séñ á mfá nkatann éfiá ya ávé ayágale.

¹⁸Amú Ntsili wá kɔɔ ná: “Éña dá kwa bidzí, wáa ye do dzip dzóm ánu,” mbo biséññ ñí aa yian fe ya ntáŋ weñ.

¹⁹O táa yebe bisómán bá vé ébe ntébosú, fáve ngé é ne ya bengañiá bé beañ, ngé ki bé léa. ²⁰Ébá bá tsíni á nsémm été, bwaale bó ósú bot bése, á mfá ye ná ébá bevɔɔ bá bé ko fe woŋŋ.

²¹Ma bíra wa súgan vé melépgá ósú Nzamá, ya Ntí Yesus, ya fe mítɔɔpán mí baáŋgel ná, ó baale mémvéná má, kaa mo átara fas, kaa ábo dzam enziŋ weé ke ngamm ²²O táa bere mot enziŋ mó mbíí ya mbíí, o táa ki ñoŋ ngap ébe éyá misémm; baalé wámyen nkeññ.

²³O táa tsíni ná wa ñú fáve mendzímme etámm, á mfá ábum dwe ya ábwiññ akwann dwe ñá fe oyomm vino.

²⁴Mísémm bot benziñ mí ne éyéá été, mií ke bó ósú á nkíkán misañ, ve émi ébá bevós bá súgan myo ákóo. ²⁵Á mfá mbós bembamba míbóann mí ne éyéá été, ve émi myá mí sés néa, myá mí sés ki sɔbo.

6 ¹Ébá bése bé ne á mvaba ye étós oloá así, bé ñɔɔɔ bémása beba ná bá ñep ya ngaɔɔ ése; é nza bo ná, átára éyola ya áyágalé Nzamá bé nga byana byo. ²Ébá bá bé belé fe bémása bébwíni, bé táa bó ñɔɔ ané abobot akála ná bé ntós bɔbéñañ, ve fáve ná bé bíragá séan ya bó, akála ná bé ne bebwíni ya míndzindziɔɔ míye mí nga ñɔɔ yaá abúánn ye é wéá éséññ weba.

Mbéa abúánn ya mbamba abúánn

É mam má émo vá ayágalé ya melépgá. ³Ngé mot enziñ aa vé ayágalé afé dá selan, ñí kaa ávakgan ya bebébélá bífiá, ébí Ntí wea Yesukristo, ya ébe ayágalé é ne ya bebélá nkaɔɔɔ; ⁴éñí te a ntós ndzálánn ya engúɔɔ, áá yem dzam enziñ; fáve ná a ntós nwúán ntuk ya bisó ya fe bífiá mitéé; été éñe evínn dá byála, ya metsamann, ya meteá, ya mbéa bívenveɔɔ, ⁵ya mitéé mí ne kaa kígí, émi é bot miló mí wú yaá ntuk, ébá bebélá a ne kós ébe bó, bá ñɔɔ fe nyébé ná ó ne é dzóm bá ñɔɔ ya do abúánn; [kólogé amvála mam méte été]. ⁶Ve mbamba nyébé ñí a ne fá dzóm ye á mora abúánn, á mfá é mot a tós mvwaá ya ábímm a belé. ⁷Amú ná bíí ndzí sós ya dzóm enziñ éniñ dzí, édo ná bí sés ki vea dzóm enziñ été. ⁸Édo ná, ngé bí belé é dzóm bíá dzí ya fe é dzóm bíá bwát, ya édí te, bí tɔbɔgé ya mesán. ⁹Ve ébá bá bá kómo bo mikúkúmm, bá ku mébóblé été, ya melám été, ya ábwíññ akúkút ya baáɔɔgónó miñamle été, émi myá ke myá dulu bot édwá ye áwú été, ya á ntsamann. ¹⁰Akála ná edziɔɔ moann édo é ne tsín ye mebé mése, édí bot benziñ béé ñamle, bé mana yaá lés á mbwínánn été, bé mana yaá fe bába bébyen ya abwiññ bindáglé.

Mélépgá mefe

¹¹Ve, á wa é mot Nzamá, túpgé mam méte; véa, beegé nzósoó ómvús, ya nkaɔɔɔ Nzamá, ya mbwínánn, ya edziɔɔ, ya edzíɔɔ, ya fe nsilann ñúu ósí. ¹²Bósge bembamba meyítán béye á mbwínánn; bíñɔɔ éniñ é ne mbéámbéa bé ngá lwée wa ya do, dzam te fe wa o ngá yem do átúga mem ébe ásu abwiññ bengañíá.

¹³Ású é Nzamá aa vé byém bíse eniñ, ya Kristo Yesus éñí a ngá vé mbamba ngañíá ásu Ponsio Pilato, ma mánan wa ná, ¹⁴ó baale atsiɔɔ, kaa ayenɔɔ, kaa ki ya bidzo, akekwiñ ásián Ntí wea Yesukristo, ¹⁵éñí éyɔɔ é tám da yian é kwíñ yaá, aa ye kúlu éndendaɔɔ éñí etámm á ne Ewólo Ndzwée, Kéza ye á bekéza, ya Ntí ye á bedzwée;

¹⁶éñí etámm a belé éniñ é ne kaa áwú, a tós éyéá mot enziñ a sés yit beben; éñí, mot enziñ áá bé yén, a sés ki yén. Éñe á tɔbɔgé ya ngaɔɔ ya mbéámbéa ekán. Amén.

Mélépgá ébe mikúkúmm

¹⁷Á mfá mikúkúmm míye é tám ñí, vá bó ayágalé ná bé táa bɔ mikanɔa, bé táa ki tɔbɔ ya mebúnn ébe ákúmm ye dá dǎá tɔbɔ tɔbɔ ki, ve fáve ébe Nzamá, éñe fe aa dzálá bía ya byém bíse byéé fwíige, á mfá ye ná bía bí yén fe mvéáñ; ¹⁸béé bɔ esós, bé bɔ́́ge mikúkúmm míye bembamba míbɔann, bé bɔ́́ge akap, bé téle fáve esomm ya esomm á mfá ye ávé ya esós; ¹⁹béé kóán á mfá weba bébyen, mbamba mbókga ébe é tám é nkún nzu, ná bé biñ édí é ne ñá mfaj eniɔ.

²⁰Á Timoteo, baale ntam bé ngá kee wa, weé sáale nkóbán túga ya nzeze nkóbo ya biyóɔ mekéá bíye édí bá lwée ná nyemann mam; ²¹ébe édí te, bevóó enziɔ éñe béé kóbo néa, éde bé ngá lés á mbwínánn été.

Mvɔmm é tɔbɔgé ya mína.